

НОРМАТИВНИЙ ПОМІЧНИК ПОДАТКІВЦЯ

СТАНОМ НА 22 ВЕРЕСНЯ 2016 р.

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2016

УДК 347.73(477)
ББК 67.9(4Укр)
Н 83

Упорядники:

Чижемарь Катерина Іванівна – доктор юридичних наук, заслужений юрист України, директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Журавльов Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, доцент, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України.

Нормативний помічник податківця 2016 [текст] практ. посібник. – К. :
Н 83 «Центр учбової літератури», 2016. – 296 с.

ISBN 978-611-01-0827-0

Посібник розрахований на працівників Державної фіскальної служби України, Державної казначейської служби України та суб'єктів підприємницької діяльності.

УДК 347.73(477)
ББК 67.9(4Укр)

ISBN 978-611-01-0827-0

© Видавництво «Центр учбової літератури», 2016.

ВВЕДЕННЯ

Створення податкової системи, яка б у своїй основі мала чітку організацію порядку стабільної сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, було актуальним з перших днів незалежності України.

Перші кроки у розбудові податкової системи було зроблено ще в 1990 року, коли 01 липня 1990 року було утворено державну податкову службу згідно з постановою Ради Міністрів Української РСР №74 від 12 квітня 1990 року «Про створення державної податкової служби в Українській РСР».

Прийнятий 04 грудня 1990 року Верховною Радою Української РСР Закон №509-ХІІ «Про державну податкову службу в Українській РСР» визначив статус, функції та правові основи діяльності податкових органів. Закон №509ХІІ набрав чинності з часу його ухвалення, а в частині створення Головної державної податкової інспекції Української РСР — з 01 січня 1992 року.

Набрання чинності Законом Української РСР від 25 червня 1991 року «Про систему оподаткування» вважається початком становлення вітчизняної податкової системи. Закон №1251ХІІ визначав принципи побудови системи оподаткування в Україні, податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та до державних цільових фондів, права, обов'язки і відповідальність платників, а також контрольні функції податкових органів.

Законом України №2555-ХІІ від 07 липня 1992 року «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про державну податкову службу в Українській РСР», в Закон №509-ХІІ було внесено зміни, згідно з якими державна податкова служба в Україні була підпорядкована Міністерству фінансів України у складі Головної державної податкової інспекції України та державних податкових інспекцій у Республіці Крим, областях, районах, містах і районах у містах. Кількість податкових інспекцій тоді складала 53. В основу побудови організаційної структури органів державної податкової служби України було покладено структуру жорсткої вертикальної централізації з прив'язкою до адміністративно-територіального устрою держави. Така організаційна структура була об'єктивною необхідністю в період розробки основ податкового законодавства країни, створення методологічної бази його реалізації на практиці, налагодження механізму нарахування і стягнення податків.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №559 від 05 жовтня 1992 року «Питання державної податкової служби в Україні» було створено управління податкових розслідувань і відповідні підрозділи в усіх ланках податкової служби, встановлено граничну чисельність працівників кількістю 27 464 одиниці, персональні звання та розміри надбавок за ці звання, службовим особам надано право безкоштовного проїзду всіма видами транспорту (крім таксі) та вирішено інші питання матеріально-технічного забезпечення. У Державній податковій службі України (ДПС України) було вироблено єдину цілеспрямовану ідеологію розвитку податкової служби, яка полягала в забезпеченні відповідності реформам у суспільному та економічному житті країни. Водночас виявилась необхідність комплексної модернізації органів ДПС України. У чинній організаційній структурі не існувало типової організаційно-функціональної структури районного і обласного рівня, що не сприяло ефективному управлінню діяльністю податкових органів.

У результаті реорганізації було закладено важливі організаційні передумови для розвитку методології діяльності та створено нові підрозділи: примусового стягнення податків; по роботі з платниками податків; Державного реєстру фізичних осіб; апеляцій; організації документальних перевірок; податкової поліції; по боротьбі з корупцією; організаційно-розпорядчий; економічного аналізу. Для оперативного супроводження збиткових підприємств було створено відповідне управління у складі податкової міліції, а для посилення правового захисту інтересів держави в податковій сфері — управління правового забезпечення роботи з судами.

Законом України №3341ХІІ від 30 червня 1993 року «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» органи ДПС України було віднесено до державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю.

На виконання Указу Президента України №195/93 від 08 червня 1993 року «Про невідкладні заходи щодо посилення валютного контролю» Кабінету Міністрів України за участі Національного банку України було доручено створити у складі Головної державної податкової інспекції України (ГДПІ України) Валютну інспекцію України для здійснення контролю за законністю валютних операцій.

Валютну інспекцію у складі ГДПІ України та відповідні підрозділи у складі державних податкових інспекцій усіх рівнів було створено згідно постанови Кабінету Міністрів України №681 від 28 липня 1993 року «Про створення Валютної інспекції в складі Головної державної податкової інспекції».

Постанова Кабінету Міністрів України №570 від 24 липня 1993 року «Про вдосконалення діяльності державної податкової служби та зміцнення її матеріально-технічної бази» дала можливість здійснити у ГДПІ України перебудову структури податкових інспекцій за функціональним принципом, створити ревізійні підрозділи, підрозділи обслуговування платників.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №1022 від 03 грудня 1993 року було запроваджено формений одяг для службових осіб органів державної податкової служби.

Законом України №320/94ВР від 22 грудня 1994 року «Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів» було запроваджено автоматизований банк даних для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та державних цільових фондів. Після реєстрації в зазначеному Реєстрі громадяни почали отримувати ідентифікаційні номери.

В 1995 році вийшов друком журнал «Вісник податкової служби України».

З метою уникнення кризи платежів і зниження рівня інфляції в 1995 — 1996 роках були вжиті заходи, передбачені розпорядженням Президента України №88 від 22 травня 1995 року «Про заходи щодо розв'язання кризи платежів і підтримки вітчизняних виробників», які до середини 1996 року в основному було виконано, що дало змогу з вересня 1996 року запровадити національну валюту — гривню.

Принципову модернізацію податкової служби здійснено відповідно до указів Президента України №760/96 від 22 серпня 1996 року «Про утворення Державної податкової адміністрації України та місцевих державних податкових адміністрацій» та № 1013/96 від 30 жовтня 1996 року «Питання державних податкових адміністрацій». Державна податкова адміністрація України (ДПА України) стала центральним органом виконавчої влади, а державні податкові адміністрації в областях, районах, містах і районах у містах — самостійними одиницями, які не входять до складу місцевих державних адміністрацій. Таким чином, було створено якісно нову систему податкових органів України, до складу якої увійшли:

- ДПА України;
- державні податкові адміністрації в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі;
- державні податкові інспекції в районах, містах, районах у містах.

Було затверджено структуру ДПА України з утворенням у її складі Головного управління податкової поліції на основі підрозділів з боротьби із кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування Міністерства внутрішніх справ України та працівників підрозділів податкових розслідувань.

05 лютого 1998 року Верховна Рада України прийняла Закон України №83/98-ВР «Про внесення змін до Закону України «Про державну податкову службу в Україні» та №85/98-ВР від 05 лютого 1998 року «Про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України у зв'язку з утворенням податкової міліції», якими було визначено, що до системи органів державної податкової служби належать: державна податкова адміністрація України, державні податкові адміністрації в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, державні податкові інспекції в районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах. У складі органів державної податкової служби також знаходяться відповідні спеціальні підрозділи по боротьбі з податковими правопорушеннями (податкова міліція). До складу податкової міліції увійшли Головне управління податкової міліції, слідче управління податкової міліції, управління по боротьбі з корупцією в органах ДПС України. Після прийняття зазначених законів державна податкова служба в Україні стала повністю легітимною. Враховано, зокрема, вихід із підпорядкування Мінфіну України, створення державних податкових адміністрацій та інспекцій, податкової міліції та інші актуальні нововведення.

Постановою Кабінету Міністрів України №2346 від 21 грудня 1999 року на базі Українського фінансово-економічного інституту створено Академію державної податкової служби України — відомчий вищий навчальний заклад для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців податкової служби. У 2003 році Академії надано статус національної, а в 2006 році на її базі створено Національний університет ДПС України.

Президент України своїм Указом №886/2000 від 13 липня 2000 року «Про затвердження Положення про державну податкову адміністрацію України» визначив завдання, функції та права ДПА України. З метою забезпечення відповідності діяльності податкової служби реаліям становлення сучасної ринкової економіки, трансформування ДПС України у провідний орган європейського рівня було прийнято рішення щодо підготовки та запровадження Програми модернізації державної

податкової служби. Для забезпечення ефективного управління процесами підготовки і запровадження зазначеної Програми постановою Кабінету Міністрів України №1454 від 19 вересня 2000 року у складі ДПА України створено Департамент розвитку та модернізації державної податкової служби як самостійний підрозділ ДПА України з правами юридичної особи.

Законом України №218-III від 21 грудня 2000 року «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами». встановлено порядок погашення податкових зобов'язань, нарахування і сплати пені, визначено процедуру оскарження дій органів стягнення та регламентовано дії податкових органів.

На виконання указів Президента України №510/2001 від 11 липня 2001 року «Про посилення державного контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів» та №532/2001 від 19 липня 2001 року «Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом» було створено Департамент боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом, та Департамент з питань адміністрування акцизного збору та контролю за виробництвом і обігом підакцизних товарів.

Указом Президента України №466/2001 від 23 червня 2001 року «Про символіку державної податкової служби України» затверджено символіку ДПС України — герб і прапор.

Згідно Указу Президента України №1506/2005 від 24 жовтня 2005 року «Про День працівника державної податкової служби України» встановлено дату та назву професійного свята — День працівника державної податкової служби України відзначається щороку 02 липня.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №1049 від 15 серпня 2007 року, яким утворено Інформаційно-довідковий департамент державної податкової служби», основним завданням Департаменту стало надання інформаційно-довідкових послуг платникам податків з питань оподаткування, інформування їх про зміни і доповнення, що були внесені до нормативно-правових актів. Було створено єдину базу податкових знань, яка охоплює уніфіковані й офіційно затверджені відповіді на всі питання, що виникають при нарахуванні й сплаті податків.

Постановою Кабінету Міністрів України №778 від 26 травня 2007 року затверджено Положення про Державну податкову адміністрацію України.

02 грудня 2010 року Верховна Рада України ухвалила Податковий кодекс України з урахуванням побажань Президента України. 04 грудня 2010 року текст Податкового кодексу України офіційно було оприлюднено в газеті «Голос України».

На виконання Указу Президента України №1085/2010 від 09 грудня 2010 року «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» розпочато реорганізацію ДПА України у ДПС України. З метою забезпечення виконання вимог зазначеного Указу та на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України №2219-р від 10 грудня 2010 року «Про утворення комісії з проведення реорганізації та ліквідації деяких центральних органів виконавчої влади» ДПА України 21 грудня 2010 року затверджено склад комісії з проведення реорганізації ДПА України.

В 2011 році:

- набрав чинності Податковий кодекс України;
- розпочато автоматичне відшкодування податку на додану вартість — одне з нововведень, запроваджених після набрання чинності Податковим кодексом України;
- відкрито перші сервісні центри з обслуговування платників податків;
- затверджено Стратегічний план розвитку ДПС України на період до 2013 року.

Указом Президента України № 726/2012 від 24 грудня 2012 року «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» було утворено Міністерство доходів і зборів України, шляхом реорганізації Державної митної служби України та Державної податкової служби України. На Міністерство доходів і зборів України також було покладено функцію з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Положення про Міністерство доходів і зборів України було затверджено Указом Президента України №141/2013 від 18 березня 2013 року.

Кабінет Міністрів України своєю постановою №160 від 21 травня 2014 року постановив утворити Державну фіскальну службу України як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України, реорганізувавши Міністерство доходів і зборів шляхом перетворення.

Положення про Державну фіскальну службу України затверджено постановою Кабінету Міністрів України №236 від 21 травня 2014 року.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 22 лютого 2016 р. № 68

Київ

Про затвердження Порядку ведення реєстрів заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість

Відповідно до абзацу п'ятнадцятого підпункту 200.7.1 пункту 200.7 статті 200 Податкового кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Порядок ведення реєстрів заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість, що додається.

2. Установити, що:

до реєстрів заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість включаються заяви, подані після 1 лютого 2016 року;

заяви про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість, суми податку за якими не повернуті до 1 лютого 2016 р., не включаються до таких реєстрів.

Прем'єр-міністр України
Інд. 34

А.ЯЦЕНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 22 лютого 2016 р. № 68

ПОРЯДОК ведення реєстрів заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість

1. Цей Порядок визначає механізм включення поданих заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість (далі — заява) платниками податку на додану вартість (далі — платники податку), які відповідають критеріям, визначеним пунктом 200.19 статті 200 Податкового кодексу України (далі — Кодекс), до реєстру за формою згідно з додатком 1 (далі — реєстр 1) та платниками податку, які не відповідають таким критеріям, до реєстру за формою згідно з додатком 2 (далі — реєстр 2), а також внесення до зазначених реєстрів інформації про стан розгляду кожної заяви та опублікування реєстрів.

2. Реєстри формуються ДФС за даними:

прийнятих територіальними органами ДФС податкових декларацій з податку на додану вартість (далі — податкові декларації) або уточнюючих розрахунків з податку на додану вартість (далі — уточнюючі розрахунки), передбачених абзацом четвертим пункту 50.1 статті 50 Кодексу, та заяв, поданих у складі податкових декларацій або уточнюючих розрахунків;

податкової інформації, зібраної та отриманої органами доходів і зборів, відповідно до глави 7 Кодексу.

3. Датою внесення заяви до реєстрів є:

дата подання податкової декларації за звітний (податковий) період у разі подання заяви у її складі;

дата подання уточнюючого розрахунку у разі подання заяви у його складі;

дата подання податкової декларації з порушенням граничних строків подання податкової декларації за звітний (податковий) період у разі подання заяви у її складі.

4. Реєстри формуються у хронологічному порядку за черговістю включення податкових декларацій або уточнюючих розрахунків, у складі яких подано заяви.

З М І С Т

ВВЕДЕННЯ	3
— Постанова Кабінету Міністрів України №68 від 22 лютого 2016 року «Про затвердження Порядку ведення реєстрів заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість».....	6
— Наказ Міністерства фінансів України №6 від 16 січня 2016 року «Про затвердження Порядку зарахування у рахунок майбутніх платежів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або повернення надміру та/або помилково сплачених коштів».....	10
— Наказ Міністерства фінансів України №13 від 21 січня 2016 року «Про затвердження Положення про форму та зміст розрахункових документів, Порядку подання звітності, пов'язаної із використанням книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок), форми № ЗВР-1 Звіту про використання книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок)»	20
— Наказ Міністерства фінансів України №40 від 10 лютого 2016 року «Про затвердження Порядку скасування штрафних (фінансових) санкцій, нарахованих на суму податкового зобов'язання, яку платник податків сплатив без оскарження податкового повідомлення-рішення»	31
— Наказ Міністерства фінансів України №343 від 09 березня 2016 року «Про затвердження Порядку взаємодії органів Державної фіскальної служби України та органів Державної казначейської служби України у процесі судового розгляду та виконання рішень суду про бюджетне відшкодування податку на додану вартість та/або пені, нарахованої на заборгованість державного бюджету з відшкодування такого податку, або стягнення митних платежів».....	35
— Наказ Міністерства фінансів України №344 від 10 березня 2016 року «Про затвердження Порядку проведення перевірок платників податків з питань повноти нарахування і сплати податків під час здійснення контрольованих операцій».....	42
— Наказ Міністерства фінансів України №422 від 07 квітня 2016 року «Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».....	45
— Наказ Міністерства фінансів України №544 від 13 червня 2016 року «Про затвердження форм та Порядку розрахунку податку на прибуток нерезидентів, які провадять діяльність на території України через постійне представництво».....	87
— Наказ Міністерства фінансів України №547 від 14 червня 2016 року «Про затвердження Порядку реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій»	105
— Наказ Міністерства фінансів України №553 від 17 червня 2016 року «Про затвердження форми Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації».....	187
— Наказ Міністерства фінансів України №566 від 02 липня 2016 року «Про затвердження Інструкції з оформлення органами доходів і зборів матеріалів про адміністративні правопорушення»	194
— Наказ Міністерства фінансів України №606 від 13 липня 2016 року «Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість».....	207
— Наказ Міністерства фінансів України №621 від 18 липня 2016 року «Про затвердження Порядку взаємодії органів Державної казначейської служби України та органів Державної фіскальної служби України в процесі виконання державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями».....	213
— Наказ Державної фіскальної служби України №458 від 20 травня 2016 року «Про затвердження документів, які регламентують діяльність центрів обслуговування платників».....	233
— Наказ Державної фіскальної служби України №681 від 08 вересня 2016 року «Про затвердження Реєстру великих платників податків на 2016 рік»	244

Примітка: закони, Укази Президента, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, накази Міністерства фінансів України та Державної фіскальної служби України, які наведені в даному посібнику та додані до нього, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та Державної фіскальної служби України.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

НОРМАТИВНИЙ ПОМІЧНИК ПОДАТКІВЦЯ

СТАНОМ НА 22 ВЕРЕСНЯ 2016 р.

Підписано до друку 21.09.2016. Формат 60x84 1/8.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Arial
Умовн. друк. арк. 33,3.

ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176
(044) 428-72-83

(044) 425-01-34 (телефон-факс)
(066) 199-85-46 (МТС)
(098) 835-20-36 (Київстар)
WWW.CUL.COM.UA

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4162 від 21.09.2011 р.